

GÜNÜN EN GEC
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Satış ve Ücret Nöbeti
MÜDÜRÜ:
NACAN RASİM US
Baskı yeri:
YAKIT MATBAASI
Ankara Çarşısı Vahit Yarıcı

30
1. TEŞRİN 1939
PAZARTESİ

Numara: 60 Sene: 1
Tel. 23672 - Posta kutusu 214

Hitler, garp cephesi kuman- danını azletti

Karargâhını değiştirdi Bu hafta içinde taarruz emrini vereceği sanılıyor

Almanlarla Rusların müşaverede
bulundukları ve neticenin yarın
belli olacağı söyleniyor

Londra, 30 (Radyo) — Garp cephesinden
gelen haberlere göre Hitler karargâhını Çem-
berlaynın Almanyada bulunduğu zaman ikamet
ettiği Godesberg kasabasına nakletmiştir. Hit-
ler başkumandanlığı ele almış ve şimdiye kadar
Garp cephesi kumandanlığını yapan general
Brauchici azlederek yerine general Heiteli geçir-
miştir. Garp cephesinde elân 80 fırka bulunmak-
tadır. Askerî mahafilde Hitlerin bu hafta orta-
sında büyük taarruz emrini vereceği sanılmak-
tadır.

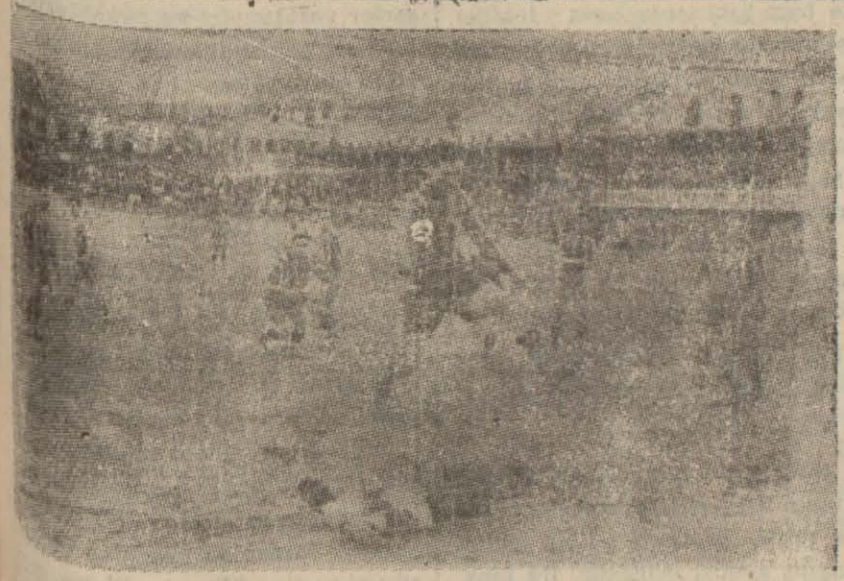
Yüksek Sovyet Şurasına Berlinde ehemmiyet veriliyor

Paris, 30 (radyo) — Bu sabahki gazeteler bil-
hasa, yarın toplanacak olan Yüksek Sovyet Şû-
rasile meşgul olmaktadır. Bu arada "Epok", ga-
zetesi başmakalesinde ezcümle şöyle diyor:

Hitlerin sulh taarruzu akim kaldığı takdirde
Rusya ile Almanyanın müşaverede bulunacağı
(Devam 2 incide)

Alman tahtelbahirlerinden U - 35

Bugün yarın kalan Galatasaray - Fener maçının bir görüntüsü

Bugünkü Fenerbahçe Galatasaray maçı Bir Fenerbahçe idaresinin manasız müdahalesi yüzünden Yarıda kaldı

Bugün Taksim stadında tertip
edilen maçların birincisi Galata-
saray - Fenerbahçe arasında idi.
Hâkim bir oyundan sonra Gala-
saray lisesi bu maçı 4-1 kazandı.
Saat 14 te oynanması lâzımgel-
en Galatasaray - Fener mütekait-
leri - Matbuat takımı maçı müte-
kailer takım çıkaramadığından
bitir edildi.

Günün en mühim maçı Galata-
saray - Fenerbahçe arasındaki
Cumhuriyet bayramı kupası ma-

çıydı. Bu maça takımlar hakem
Şazi Tescanım idaresinde her va-
kitki kadrolarından Galatasaray-
dan Salim Fenerbahçeden de Re-
bii ve Fikret eksik olarak çıktılar.

Oyunun ilk devresi çok sevilili
oldu. Rüzgârı arkalarına alan Fe-
nerliler Galatasaray kalesine o-
dukça tehlikeli anlar geçiriyorlar-
dı. Buna rağmen Galatasaraylılar
5 inci dakikada Cemil'in ayağı ile
ilk gollerini kazandılar. Buna
(Devam 2 incide)

Bir İtalyan transatlantığı Amerikan ticaret gemisine çarptı

Çarpışma neticesinde
Amerika gemisi aldığı
yaranın tesirile battı

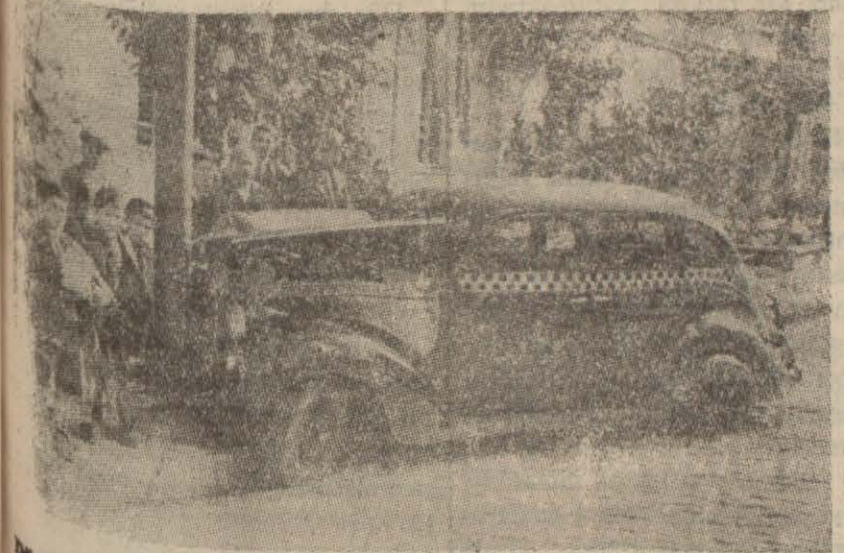
Berlin, 30 (Radyo) — Kiel li-
manının 5 kilometre mesafesinde
büyük bir deniz kazası olmuştur.
İtalyan Manzoni vapuru
6.090 tonluk bir Amerikan ticaret
gemisine çarpmıştır. Amerikan
vapuru büyük hasara uğrıyarak
batmış, mürettebatı kurtarılmış-
tır. Kazanın ne suretle vukubul-
duğu ancak yapılan tahkikattan
sonra anlaşılacaktır

Amansız bir korsan harbi Başlamış sayılıyor Almanların iki cep kruvazörü Atlas denizinde Denizaltı harbi de vahimleşmiştir

Paris, 30 (A.A.) — Alman a-
mirallliği, İngiliz üssü bahrlerini
tayıyarelerle bombardman, son
teşebbüslerinin akim kalması ve
onbeş kadar tayıyare kaybetmesi
üzerine, muvakkaten vazgeçmişe
benziyorlar. Bu hafta içinde ancak
iki hücum kaydedilmiştir. Bu da
bir, iki tayıyare tarafından yapı-

lan keşif uçuşlarından ibaretti.
Hava şartları geniş mikyasta tay-
yare hareketlerine müsait değildir.
Buna mukabil geçen hafta deniz
altı hücumları artmış ve Atlantik
denizinde bir ve hattâ iki Alman
kruvazörü gözükmiştir. Bu iki
Alman kruvazörü birbirinin aynı
olan Doyçland ve Admiral Sheer

cep kruvazörleridir. Bunlar müt-
his bir korsan silâhı olup diğer
alelade kruvazörlerden daha kuv-
vetli ve daha mukavemetlidir. İn-
giliz Stonegate ve Norveç Vhan-
sen vapurlarını Doyçland kruva-
zörünün batırması olduğu en emîn
kaynaklardan öğrenilmiştir. Am-
(Devam 2 inci de)

Bu gece sabaha karşı Şişli ile Osmanbey arasında müthiş bir otomo-
bil kazası olmuştur. Yolların tenha olmasından istifade eden 1640 No.
lu takel soforü otomobili büyük bir hızla sürerken, tam Bomonti tram-
vay istasyonunda arabasını durak yerindeki sedde çarpmış ve o hızla oto-
mobili aşıya kayarak biraz ötedeki 254 numaralı tramvay direğine çarp-
mış. Arabanın her tarafı lastiklerine varıncaya kadar bir anda hurde
has olmuş ve yerinden fırlayan direksiyonun tazyik altında göğsün-
den yaralanarak bayılan sofor etraftan yetişenler tarafından hastane-
ye kaldırılmıştır. Bu müthiş kaza otomobil boş olduğu için insanca baş-
ka zayıf olmadan atlatılmıştır. Yukarıki resimde kazazede otomobilln
halini görüyorsunuz.

DEN SONRA GELEN Haberler

Bir İngiliz gazetesinin çok mühim bir makalesi:

"Sulhun aktinde bitaraflar büyük bir rol oynıyacaklardır!"

Diyen Deyli telgraf:

İtalya başvekilini Bitareflık siyasetinden dolayı alkışlıyarak ilâve ediyor:

"Bu cihet, Şarkî Akdenizin başlıca iki devleti, İtalya ve Türkiye arasında Balkanların birliği yolunda faal bir teşriki mesai yapılabileceği ümidini kuvvetlendirmektedir,"

Londra, 30 (A.A.) — "Deyli Telgraf",ın diplomatik muharriri İtalya tarafından son senelerde takiedilen siyaseti uzun bir makalede tetkik etmektedir.

Muharrir, Musolininin itidalcı tavassutunu Hitlerin kabul etmemiş olmasına teessüf eylemekte ve Musolinii, önüne geçmek için her şeyi yaptığı harbin Akdenize yayılması hususundaki kararını alkışlamaktadır.

Musolininin son haftalardaki hattı hareketi ise onun gerek bir İtalyan lideri gerek enternasyonal bir devlet adamı olarak mevkiini hak kabul etmez bir tarzda yüklemiştir. Şimdiki harpte aldığı müziyet Musolininin iktidar mevkiine geleliberi muhtelif münasebetlerle gösterdiği kıyasatlı muharemenin yeni bir delilidir. Bu cihet, şarkî Akdenizin başlıca iki devleti, İtalya ve Türkiye arasında Balkanların birliği yolunda faal bir teşriki mesai yapılabileceği ümidini kuvvetlendirmektedir. İngiltere ve Fransa da Balkan antantından ayrı kalmakta ısrar ederse Bulgaristan nezdinde bütün nüfuzlarını kullanacaklardır.

Filhakika İngiltere, Balkan devletlerinin harbe sürüklenmesini istemiyor. Bizzat kendisi Fransanın yanında harbe girdi ise münhasıran Almanyanın cebren bütün Avrupaya hâkim olmasına mâni olmak içindir. Eğer Al-

many, şimdi ve sonraları Balkanlara hakim olmağa teşebbüs ederse İngiltere oralarda da taarruza mukavemet imkânını bulacaktır.

Fakat Balkanlar bitareflıkla rını müdafaa hususunda birleşik kaldıkları müddetçe İngiltere onların bu kıyasatını takdir ve dostluğunun sarsılmaz müzaheretini onlara temin eyleyecektir. Üç büyük devlet arasında girişilmiş olan şimdiki harbin bu üç devlet arasında neticelenip neticelenmeyeceğini söylemek bir kehanet olur.

İngiltere ve Fransa yeni dostlar ve düşmanlar bulabilirler. Fakat şuna emin bulunuyorlar ki hiçbir Avrupa devleti, bitareflığını müdafaaadan başka bir sebeple bu harbe girmeyecektir.

Rusyanın Balkanlardaki gözü olup olmadığını ve ihtilâfı cennet bu şarkîye de sirayet ettirecek mahiyette bulunup bulunmayacağını istikbal gösterecektir.

Geçen harbin sonunda, sulh muahedeleri, galip gelen muharrirler tarafından dikte edilmiştir. Bitareflık memleketler bilfiil silahsız bulunduklarından haklarını arayıp temin eylemek imkânını bulamamışlardır. Fakat bu harpte böyle olmayacaktır. Sulhun aktinde bitareflık memleketlerin noktâi mara-i kat'i bir rol oynıyacaktır.

Bitaraf olmıyan kanun değiştirilmezse Amerikada yakında harbe sürüklenecekmiş

Silâh sanayii hadden fazla kâr yapamıyacak Vasington, 30 (A.A.) — Mecdis, hariciye endümeni azasından ve Texas intihap dairesi demokrat mümessillerinden Luhter Jhonson radyo ile yaptığı beyanatta ambargonun kaldırılması hakkındaki kanunu silah imalatından mütevellit kârlar üzerine mevzu gayet ağır bir verginin takip edeceğini söyleyerek demiştir ki:

"Ambargonun kalkması ile mühimmat fabrikalarının gayet yüksek temettüller elde etmesinden endige edenlere haber veriyim ki bu hususta kabu ledilecek olan vergi sanayinin hadden aşırı kâr temin etmesine mâni olacak derecede ağır olacaktır.

Hatip şunları ilâve etmiştir: "Bitaraf olmıyan bugünkü bitaraf kanunu değiştirilmediği takdirde Amerikada gayet kısa bir zamanda muharebeye sürüklenmiş olacaktır."

Belgradda komünistler bir nümayiş yapmak istediler

Belgrad, 30 (A.A.) — (Röyter) Dün Belgradda komünistler bir nümayiş teşebbüsünde bulunmuşlardır. Nümayişler polis tarafından derhal dağıtılmış ve bir kaç kişi tevkif olunmuştur.

İçtimal yardım nazırının bir mitinkte söylediği nutuktan sonra bu nümayiş teşebbüs edilmiştir.

Yarıda kalan maç

(Baş tarafı 1 içinde) Feneriler onuncu ve yirminci dakikalarda yaptıkları iki sayı ile mukabele ettiler. Ve ilk devre bu şekilde 2 - 1 Galatasarayın mağlu biyetile nihayetlendi.

İKİNCİ DEVRE:

Bu devre rüzgârı arkalarına alan Galatasaraylılar muhakkak netice almak için oynuyorlardı. 20 inci dakikada Galatasaraylı Celâle kasdı tekme atan Fenerli Ali Rızayı hakem sahadan çıkarmak istedi. Feneriler buna itiraz ettiler. Bu esnada Fener idarecilerinden birinin sahaya çıkarak hakemin kararına manasız müdahalesi yüzünden hakem oyunu tatil etti. Ve bu suretle de maç tamamlanamadı.

1940 olimpiyatları nerede yapılacaktır?

Nevyork, 30 (A.A.) — Şimdi Şikagoda bulunan Amerika Olimpiyad komitesi reisi Avery Brundage dün verdiği beyanatta Lozandaki beynelmilel Olimpiyad komitesinin 1940 oyunlarını Finlandiyada yapılmadığı takdirde Detroitde yapılacağını bildirdiğine dair olan haberlerden malûmat olmadığını söylemiş ve Amerika komitesinin bu hususta fikri sorulmadığını ve Lozan komitesinin herhangi bir karardan haberi olmadığını ilâve etmiştir.

Hitlerin bir hafta içinde taarruz emri vermesi bekleniyor

(Baş tarafı 1 içinde)

kararlaştırılmıştı. Bugün, bu müşâverenin yapıldığı anlaşılmaktadır. Fakat bu görüşmede neye karar verildiğini ancak yarınki Şûra toplantısından sonra öğreneceğiz.

Diğer taraftan, Yüksek Sovyet Şûrasının toplantısına Berlinde de bir ehemmiyet verildiği isaret olunmaktadır.

Mültecilere Fransız Reiscumhuru teberrüde bulundu

Paris, 30 (A.A.) — Fransa reiscumhuru Alber Lebrün, Polonya mültecileri için beşbin frank teberrü etmiştir.

Daladye Alsas kıtaları arasında

Paris, 30 (A.A.) — Daladye, yanında askeri kabinesi direktörü ve yaveri olduğu halde, cumartesi ve pazar günü Alzas ordusunda geçirmiştir. Başvekil, pazar akşamı, Parise dönmüştür.

Teftiş esnasında kıtaatın yüksek maneviyatını ve subaylarla erler arasında mevcut tesanüdü müşahade eylemiştir.

Daladye, her şartlarının müsait olduğu her yerde kumanda heyeti ile müstahsiller arasında sıkı bir teğriki mesai tayesinde ictisadî hayatın idame olduğunu da memnuniyetle kaydetmiştir.

Vindsor Dükü kutaati teftiş etti

Londra, 30 (Radyo) — Fransadaki İngiliz askerleri ile bulunan Vindsor Dükü dün garp cephesinde kıtaati teftiş etmiştir.

İki küçük Alman taarruzu

Paris, 30 (Radyo) — Bu sabah, ki Fransız tebliğinde, dün gece iki küçük Alman taarruzu vukua geldiği, bunların derhal geri püskürtüldüğü bildirilmektedir.

İngiliz tayyareleri Berlin üzerinde

Londra, 30 (Radyo) — İngiliz keşif tayyareleri Almanyanın muhtelif noktaları üzerinde uçuşmuşlar ve bu arada Berlin üzerinde de keşif yapmışlardır. Berlinde tehlike işaretinin zamanında verilmediği bildirilmektedir.

City Of Flint hadisesi

Rusyanın bitaraf kalmak istemediğine mi isarettir?

Nevyork, 30 (A.A.) — City Of Flint vapuru hadisesinde Rusyanın aldığı vaziyeti Amerika matbuatı şiddetle tenkide devam ediyor.

Nevyork Times diyor ki:

Eğer Rusya iddia ettiği gibi hakikaten bitaraf ise ne için Amerikanın hüsnüniyetini sulistimal ediyor? Hattâ Berlinde teriki mesaiyi arasa bile, Almanya ve Rusyanın bu kadar küçük bir istifade için ne kuvvetli bitaraf devletin düşmanlığını kazanmak istemeleri güçlüğüle anlaşılabilir.

Daily Mail de Rusyaya bir nota gönderilerek bitaraf kalmak istememekle ittiham olunacağını tahmin ediyor.

İngiltere üzerinde yabancı tayyareler

Londra, 30 (Radyo) — Bu sabah İngilterenin cenubi şarkisinde bazı şehirlerde hava tehlike işareti verilmiştir. Bunlardan üçü sahil şehridir. Fakat tehlike işareti, bir kaç dakika sonra kaldırılmıştır. O şehirlerdeki halk Mang denizi tarafından gelen bir iki top sesi duymuşlardır.

Şimali şarkî İngilterede de iki tayyare görülmüş, hava müdafaa topları ile uzaklaştırılmıştır.

İngiltere Romanyaya iki vapur yükü tank gönderdi

Bükreş, 30 Hususî) — Evvelki gün Köstence limanına tanklarla yüklü iki tane 10 bin tonluk İngiliz gemisi gelmiştir. Bu tanklar, İngiltere ile Romanya hükümeti arasında yapılan ticari anlaşmanın çerçevesi dahilinde Romanyaya gönderilmiş olan tanklardır.

Garp cephesinde sükûnet var

Berlin, 30 (Radyo) — Başkumandanlığın neşrettiği resmi tebliğde: Garp cephesinde tamamen sükût sürdüğü ve hiç bir askeri hareket yapılmadığı bildirilmektedir.

Litvanya kuvvetleri Dün Vilnoyu işgal ettiler

Kaunas, 20 (A.A.) — Litvanya milisleri dün sabah Vilno şehrinin tesellüm etmişlerdir. Kıtaatın şehre girişi sevinçle karşılanmış ve binalar Litvanya ve Sovyet bayraklarıyla süslenmiştir. Kalabalık halk kütelleri kiliselere dolmuşlardır. Akşam kahve ve sinemalar hıncahınç dolmuştur. Yiyecek maddeleri her tarafta satılmaktadır. Su ve elektrik tevziatı normal şekline almakla beraber telefonlar daha işlememektedir.

Telgraf servisleri yabancı gazetelerin ısrarı üzerine fakat yalnız matbuata mahsus olmak üzere işlemektedir. Kışkılar hâlâ Sovyet kıtaatını işgalinde bulunduğundan Litvanya kıtaları geceyi açıkta geçirmişlerdir. Diğer taraftan haber verildiğine göre Kaunasdaki Sovyet askerî heyeti iki memleket arasındaki paktın askerî hükümleri hakkında tatbikata ait anlaşmayı imzaladıktan sonra cumartesi günü Moskova'ya hareket etmiştir.

60 Sovyet tankı dün Vilnodan çekilmiştir.

726 saatlik bir uçuş

Longheach, 30 (A.A.) — Tayyareci Carol ve Schlieper kapalı saha uçuşunu tamamlayarak yere inmiştir ve 726 saat uçmak suretiyle yeni bir dünya rekoru tesis ettiklerini bildirmişlerdir. Eski rekorda uçuş 653 saat idi.

Musolini

Dün bir nutuk söyledi Roma, 30 (A.A.) — Musolinin eski Ponteni bataklıkları üzerinde kurutarak kurduğu beşinci nahiyein kışadını yapmıştır. Bu münasebetle söylediği nutukta, beşinci nahiye olan Pomezienin kışadının, bundan on sene evvel faşizm tarafından girilen muazzam eserin bir tetevvüclü olduğunu kaydettikten sonra demiştir ki:

Eğer faşistlik on yedi senede yalnız bunu yapmış olsa idi de onun şerefi için kifayet ederd. Halbuki, daha nice muazzam eserler yaratmıştır ve onun azim kuvveti henüz tükenmiş olmaktan çok uzaktır.

Müthiş bir maden kazası

Bir infilâk neticesinde ameleden 35 i öldü 100 den fazlası yaralandı

Belgrad, 30 (Radyo) — İskoçyadaki Valey Tild maden ocağında büyük bir infilâk olmuştur. Gelen malûmata göre ölen ve yaralananların sayısı büyüktür. Şimdiye kadar 35 amelinin ölümlü çıkarılmıştır. Ağır yaralıların sayısı yüzü geçmektedir.

Büyük

bayramımız

Bükreş ve Atina sefaret-hanelerimizde kabul resmi yapıldı

Bükreş, 30 (A.A.) — Türkiye'nin millî bayramı münasebetile Türkiye büyük elçisi ve bayran Tanrıöver büyük elçilik binasının salonlarında parlak bir kabul resmi yapılmıştır.

Kabul resminde hükümet azaları, Saray maresalı, yüksek devlet memurları ve fikir, iktisat, içtimaiyat âleminde mensup bir çok tanınmış zevat hazır bulunmuştur.

Atina, 30 (A.A.) — Türkiye'nin büyük elçisi Enis Akaygon, büyük elçilik binasında, Türk kolonistleri ve Türk-Yunan cemiyeti azalarını kabul etmiştir. Kabul, çok samimî bir hava içinde cereyan eylemiştir. Büyük elçi, müteakiben, muhtelif Elen ricalinin tebriklerini kabul etmiştir.

Dün gece, büyük elçilikte parlak bir kabul resmi tertip olunmuş ve bu kabul resminde Elen hükümet azası, kordiplomatik ve Atinanın yüksek muhitine mensup birçok kimse hazır bulunmuştur.

Fatih Fevzipaşa C.H.P. ocağında bayram faaliyeti

Fatih Fevzipaşa C.H.P. ocağı bayram münasebetile geniş bir faaliyet göstermiştir. Dün akşam bir çay ziyafeti verilmiştir. Bu akşam alaturka bir konser verilecektir.

Ocağa bağlı Fatih gençler birliği futbolcuları dün Barutgücü sırasında Barutgücü takımı ile bir maç yapmışlar ve maçı 1.0 kazanmışlardır.

Antakya ticaret odası

Antakya, 30 (A.A.) — Ticaret odası idare heyetinin ilk toplantısını vali Sökmenler'in bir nutku ile açılmış ve oda rıyasetine Şükrü Melek seçilmiştir. İtalyan gemisi de yaralanmıştır.

Amansız bir korsan harbi

(Baş tarafı 1 içinde)

rıkının City Of Flint vapurunu da gene bu kruvazör yakalamıştır. İngiliz Clement vapurunu da cennet Amerika açıklarında Admiral Sheer kruvazörünün batırıldığı tahmin olunuyor. Mezkr kruvazör hakkında elde mevcut yegâne işaret budur.

Her ne olursa olsun Atlantik denizinde korsanlara karşı takip hareketleri başlamıştır. Bu çok uzun sürebilecek müstkül bir iştir. Bu hususta Emden kruvazörünün faaliyeti hatırlatılmaktadır. 1914 te harp başlar başlamaz bu kruvazör de Çin'in Qingtao limanında faaliyete başlamış ve ancak 9 teşrinisanide Hint denizinde Keeling adası açıklarında batırılmıştır.

Diğer taraftan denizaltı harbi devahimleşmiştir. Altı İngiliz ve iki bitaraf vapur batırılmıştır. Şunu da kaydetmek lâzımdır ki İngiliz vapurlarının üçü İspanya sahilleri açıklarında torpillerle vurulmuş.

Müttefiklerin hesabına da şu muvaffakiyetleri kaydedelim: Alman tebliğinde batırılmış.

sedilen üç denizaltıdan başkaca geçen hafta üç Alman denizaltısı batırılmıştır. Bunlardan ilisi İngiliz ve birisi de Fransızlar tarafından imha olunmuştur.

Müsellâh bir İngiliz ticaret gemisinin mürettebatı da bir denizaltıdan Atlantikte top ateşle batırıldığı tahmin eylemektedir.

Alman deniz ticareti, şimdi artık yalnız kapalı denizlerde yapılmaktadır. Bu denizler, Baltık memleketlerindeki Alman ekalliyetlerinin geri dönmekte olduğu denizaltı ile altı yedi kadar geminin Romanya ile Kafkasya limanları arasında gidip geldiği Karadenizdir.

SON DAKİKA:

Telgrafta 1914 de batırıldığı bildirilen Emden, Son Dakikanın bir kaç gün önce maceralarını nakletmeğe başladığı kruvazörüdür.

Bugünkü tefrikamızda Emden daha serbest hareket emrini almamıştır. Bugünden itibaren bu tefrikayı takı pedeceler Emdenin macerasını adım adım takip etmiş olacağız.

KADAR GELEN Haberler

Ribentrop Makedonya Komitelerinin Reisleriyle Görüştü

haber vereri Belçika ajansı ilâve ediyor
Alman siyasî mehalinde bu mülâ-
ata Balkanlarda vaziyetin müstakbel
inkışafı bakımından ehemmiyet
verilmektedir,,

Belçika 30 — Belga ajansının
inden öğrendiğine göre Alman
nazırı von Ribentrop,
Makedonya Bulgar komitesi erikâ
görüştü. Aynı ajansa na-
Alman siyasî mahafilinde
Balkanlarda vaziyetin müs-
el inkışafı bakımından ehem-
verilmektedir.

Kahire, 29 (A.A.) — Anadolu
ajansının Kahiredeki hususî mu-
habiri İngiliz generali Vavel tara-
fından kabul edilerek kendisine a-
şğıdaki beyanat verilmiştir:

— Küçük bir şüphe dahi yok-
tur ki, Ankarada imzalanan pakt
en büyük ehemmiyeti haizdir. Bu
pakt Balkanlarda ve Doğu Akde-
nizinde barışın idamesi için kuv-
vetli bir âmil olacaktır.

Türkiye, İngiltere ve Fransa a-
rasındaki dostluk, barış ve hür-
riyeti isteyen ve milletler arasın-
da hüsniyete ve yapılan taah-
hütlere iyi inanan üç büyük
demokrasi arasında temhir edil-
miştir.

Şüphesiz karşılıklı yardım plân-
larının bütün teferruatına giriş-
mek mümkün değildir. Fakat İn-

giliz filusunun Türk sahillerini
herhangi bir mütearrıza karşı şid-
detle müdafaa müktedir olduğu
ve Türk ordusuna lâzım olan bazı
modern silâhlarla hava silâhlarını
verebilecek vaziyette bulunduğu
aşıkârdır.

1914 harbindeki Türkiye ve İn-
giltere yakın şarkta birbirlerine
karşı kuvvetli ordular çıkarmış-
lardır. Muharebe tali baten bir
tarafa bazen de öbür tarafa güldü.
Fakat iki ordu birbirini takdir
ve vasıflarına hürmet etmeyi öğ-
rendi.

Şimdi ise birbirine karşı mu-
harebe değil, lüzumunda yanyana
harbederek taarruza karşı geçil-
mez bir set teşkil edeceklerdir.

Reisicumhur İsmet İnönü tara-
fından kabul edilmek şerefine na-

il olarak, şahsî cazibesinin esiri,
derin bilgisinin ve siyasî ve umu-
mî sahalardaki nüfuzunun hayra-
nı oldum. Kendileri mükemmel
ingilizce konuşuyorlar. Türk ordu-
su kıtaatından pek azını görmek
fırsatını buldum. Fakat hava mey-
danına indiğim zaman beni selâm-
lamakla mübahi eden muhafız
kâatı efradının beden güzelliği
ve askerlik revîşi bende çok şid-
detli bir intiba hasıl etti.

Türk kurm y subaylarının em-
salsız olduğunu gördüm. Meslek-
lerini hakkile biliyorlar.

Maresai Fevzi Çakmak'ın yük-
sek meziyetlerini daha Türkiyeye
gitmeden de duymuştum. Mare-
şalı şahsen tanımak ve evvelce
işittiklerimi yakından takdir et-
mekle duyduğum memnuniyet bu-

Türkiyenin geçenlerde birkaç
gün geçirdiğim muntakasını evvel-
ce görmemişim. Memleketin mo-
dernleştirilmesi sahasında elde
edilen terakkileri, Ankaranın in-
şasında takip edilen bilgiyi hakikî
bir hayranlıkla takdir ettim.

Sözlerimi bitirmeden önce, Tür-
kiyede bize karşı gösterilen hüsni-
kubul ve misafirperverlikten dola-
yı pek ziyade mütehasis olduğu-
muz söylemeyi lüzumlu addede-
rim.,

General beyanatı verirken Mare-
şal Fevzi Çakmak'ın çok samimî
bir telgrafı geldi. General, Türk
İngiliz hissiyatındaki müteheyhic
iştiraki kaydıçın gelen telgrafı gay
ihhtiyarî bir hareketle Anadolu
ajansının muhabirine uzattı.

İNGİLİZ FILOSU Bir taaruz karşısında Türk sahillerini müdafaa edecektir

İngiliz generali Wavel beyanat verdi
“Türk Kurmay subaylarının emsalsiz oldu-
nu gördüm mesleklerini hakkile yabıyorlar,,

SAAT 13,40

Belçika ve İsviçre orduları tamamen seferber edildi

Londra, 30 — Alman ordusunun tecavüzî bir hareketine karşı
Belçika ve İsviçre orduları tamamen seferber edilmiş
bulunuyorlar. Herhangi bir istilâ hareketi, şiddetli bir mu-
harrebe uğrıyacaktır.

Sovyet - Fin müzakereleri uzayacak

Helsinki, 30 (A. A.) — Finlandiya hükümeti, Sovyet talepleri
niza siyasi partiler reislerle müzakerelere devam etmiş ve ha-
nazarı tarafından Finlandiya hyeti murahasası için hazır.
Finlandiya hükümeti henüz mahrem istişareler safhasındadır.
da gösterir ki, iki hükümet arasındaki noktalı nazar ihtilâfı da,
çalışma büyüktür. Sovyetlerle Finlandiya heyeti arasında mu-
nazarı yapılmadan evvel Sovyet talepleri hakkında hiç
nemli gey öğrenilemeyeceği anlaşılıyor. Bazı mahafil müzakerе-
nün sürebileceğini tahmin etmektedir.

İngiltereden dört tayyare mühendisi geldi

İngiliz tayyare mühendi-
si mürekkep bir heyet bu sa-
Gempion ekspresile şehri-
miştir.

reisi Ageater memleketi-
nün çalışmak üzere geldiklerini,
nazarı inşaat mütehasısı olduk-
nün bir muharrimize söylemiş-

altanat devrinin ahlâkı idi,
yasa mak Cumhuriyetin...
Ulusal ekonomi ve
arttırma kurumu

dunduğu yerden geminin baş ta-
güya denizle bir seviyede imiş gi-
kötünüyor, köprüden itibaren orta
denizin üstünde uçuyor gibi sü-
yor, gerideki birbirine benzeyen üç
doman ve alev fışkırtıyordu.

Ortalık seçilmeğe başladı. Gök
insanlık düşündürdüren parlak yıldız.
kaplanmıştı. Bir anda nöbetçi ge-
ner semanın nerede başlayıp, deni-
nerede bittiğini farkedemez oldu.

nden, dövüşmekten ziyade takip
yapılmış bir gemiydi. Direkleri
50 tonluk tirmalıyordu.

salat, 10 tane 10.5 luk top, iki tor-
vancın.. Bu gemiye kumandanının,
geminin güveni var-
Gneisenauya nisbet edi-
olursa tığ gibi...

Röyter ajansının askeri mu-
harriri Almanların Sar muntaka-
sında bir taarruzda bulunacak-
ları müteleasını ileri sürüyor ve
diyor ki:

“Bütün alâmetler, Almanların
İsviçreden Holandaya kadar hud-
dut boyunca mühim tahşidatta
bulunduklarını gösteriyor. Al-
manların taarruz etmeleri muh-
temel müteaddit noktalar hakkın-
da bir talım faraziyeler mevcut-
tur. Fakat bu hususta en kat’î
işaret Fransız harp tebliğleridir.

Filhakika, Fransız erkânıhar-
biyesinin bir haftadanberi neş-
rettiği tebliğler münhasıran Sar
muntakasından bahsetmektedir.

Binaenaleyh bu civarda bulunan
bitaraf memleketlerin üzerine
meş’um bir gölge çökmektedir.

Eğer Almanlar Fransız cep-
hesinin diğer noktalarına taarruz
ediyorlarsa, bu, asıl hedeflerini
gizlemeğe matuftur.,,

Muharebe vaziyeti
Paris, 30 — Cephede evvelki
gece ve dün umumiyetle sakin
geçmiştir. Fakat hava günden
güne daha ziyade fenalaşmak-
tadır. Vosges ve Sarda kar yağ-
yor. Yükselmesi durmuş olan ne-
Zafer mütefiklerindir

Cepheyi ziyaret eden İngiliz
mebuslar heyetinin reisi general

Spears şu beyanatta bulunmuş-
tur:

“— Geçilmez iki duvar: Maji-
no hattı ve İngiliz filosu. Sizin
ingiliz filosuna bizim de Majino
hattına büyük itimadımız var.
Ne bu hat, ne öteki filo eğilmeye-
cek, buna binaen de zafer bizim
olacaktır.,,

Alman tahtelbahircilerinin
cenaze merasimi
leri denizden çıkarılan bir Al-
leri denibden çıkarılan bir Al-
man zabiti ile 6 Alman bahriyeli-
sinin cenaze merasimi bugün öğ-
leden sonra askeri merasimle ya-
pılmış ve merasimde amiral Pla-
ton ve amiral Loclere de hazır

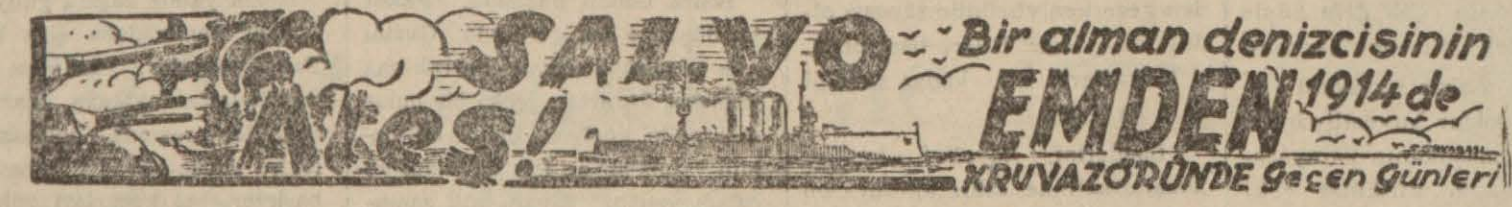
bulunmuşlardır. İngiliz bahriye
nezareti de bir müessil bulun-
durmıştır. İngiliz ve Fransız
bahriyelileri namlarına çelenkler
konulmuştur .

Müttefiklerin tayyare
imalâtı
Paris, 29 (A.A.) — Bir k-ay
sonra Fransa ve İngilterenin müş-
terek hava kuvvetleri Alman tay-
yareleri adedinin üç mislini bu-
lacaktır.

Bir Norveç vapuru batırıldı
Londra, 30 — Dün Şimal de-
nizinde bir Norveç vapuru ba-
tırılmış, mürettebatı kurtarılm-
mıştır .

Harp vaziyeti: Almanlar Sar cephesinden taarruz edeceklermiş

SON DAKIKA'nın tefrikası: 19

Bir gemiyi iyi tanıyabilmek için onu
eziyet çekerken görmek lâzımdır. Mü-
ller, Emdeni Okyanusla dövüşürken gör-
müştü. Müthiş fırtınaların, büyük
dalgaların altında kaburgalarının es-
neyip çatırdadığını kulaklarıyla işit-
mişti...
Kumandasını eline aldığı gündenbe-
ri üç yüz zabıt ve tayfayı onunla kay-
naştırmıştı. İnsanla çeliğin nasıl biri-
birine kaynayabileceğine akıl erdireme-
yenler gelip Emdeni görmelidiler. Em-
den bu dakikada demir yüklü, çelik
turnaklı müthiş bir deniz canavarıydı .

Müller kamarasına çekilip, yerine
ikinci kaptanı gönderdikten sonra Ge-
rardı çağırdı.
Genç telsiz ve emir zabiti, kuman-
danının kamarası kapısını vurduğu za-
man içinde garip bir heyecan duyuyor-
du. Saat neredeyse gece yarısını bulu-
yordu.
İçeriye girdiği zaman onu yatağında
çok zaman olduğu gibi soyunmadan u-
zanmış, gözlerini kapamış, düşünür
bir vaziyette buldu.
— Kumandanım! dedi.
Müller yatağında doğrulurken:

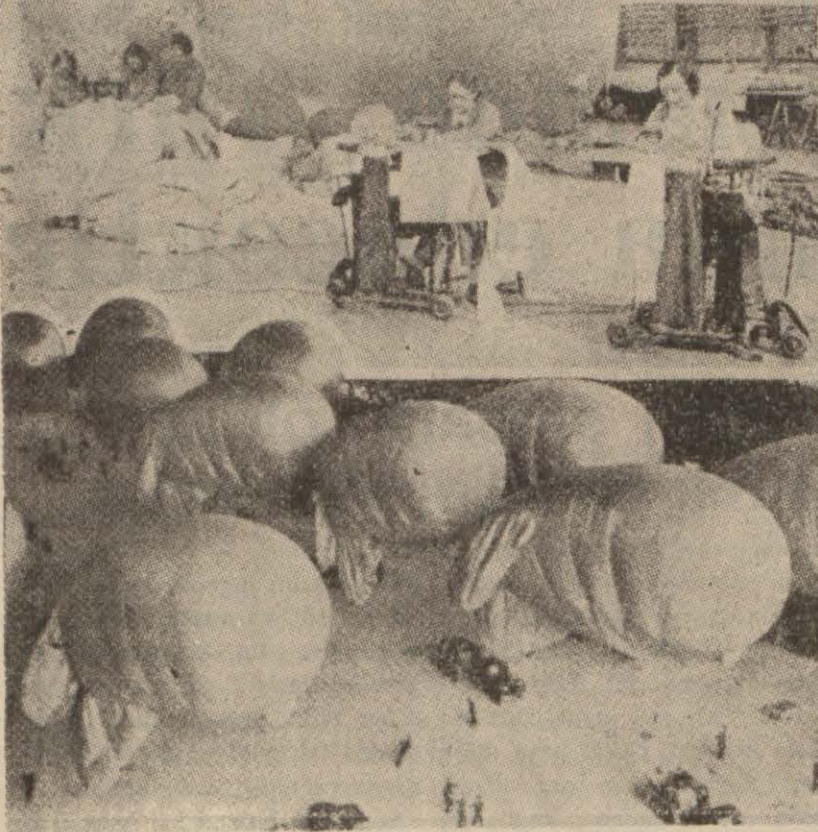
Yazan: KURT RÜCKERT

Bir alman denizcisinin
EMDEN 1914'de
KRVAZÖRÜNDE geçen günleri

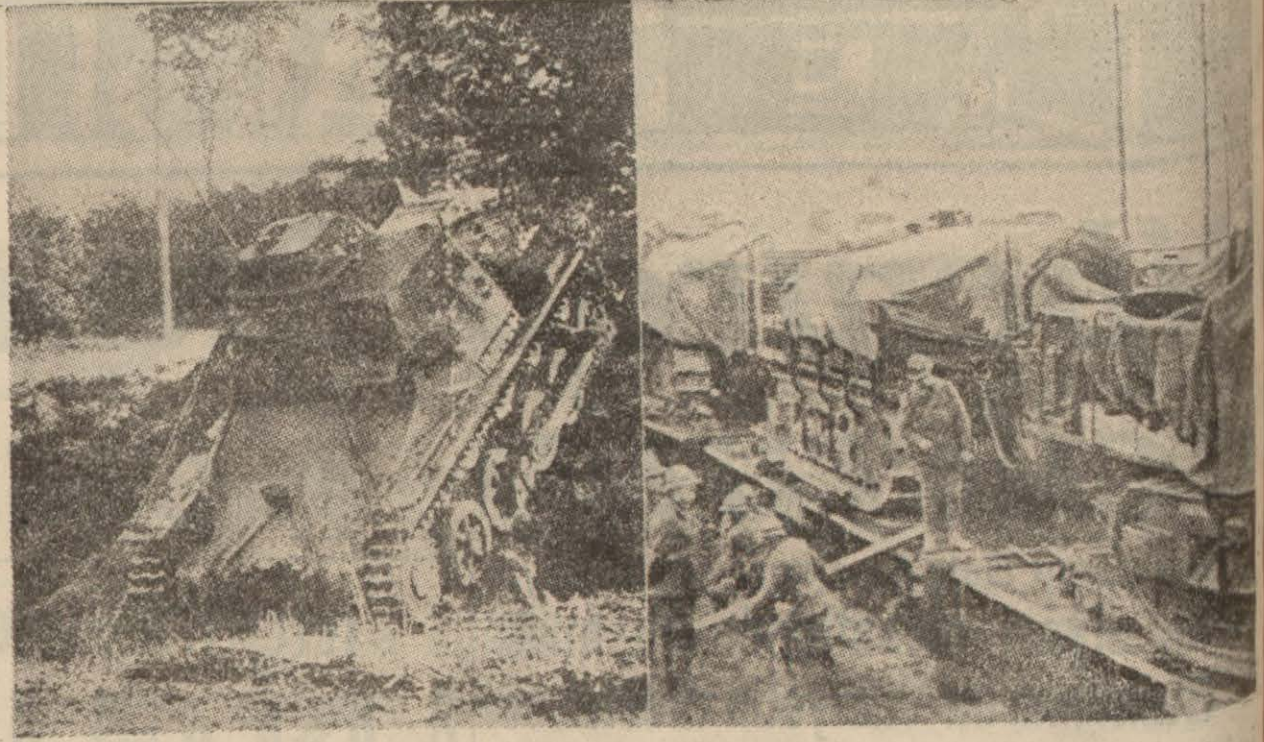
— Gerard, dedi, anlaşılıyor ki ami-
ral bize serbest bulunduğumuzu sabah-
leyin haber verecek. Her ihtimale karşı,
her zamankinden daha dikkatli bulun-
malısın.. Amiralın şayet bir emri olur-
sa hemen bana bildirmelisin. Bununla
istirahatini de ihmal etmelisin demek
istediğimi sanma.. Yerinde kalacak ar-
kadaşına da dikkatli bulunmasını söy-
lemen کافی..
— Emredersiniz kumandanım ...
— Şimdi yanında, telsizciden başka
kimse var mı? Bir nefere ihtiyacın ol-
duğunu söylüyordun aldın mı?

— Evet kumandanım.. Şimdi Kurt
adında eskidenberi tanıdığım bir nefer
var....
— Bari işe yarıyor mu?..
— Şüphe mi var kumandanım. Bu
vazifeye zaten kendisini eskidenberi ta-
nıdığım için aldığımı sanmamanızı has-
saten rica ederim.

— Öyle bir zannım yok.. Beraber ça-
lışacağın arkadaşını, kendin seçmelisin
İnsanlar anlaşabilmekleriyle çok daha
iyi hizmet görebilirler Hele denizde..
Gerard, cebini karıştırdı. Çıkardığı
kağıtlar arasından birini kumandanına
uzatarak şunları ilâve etti:
— Korsanlık yapmak üzere izin al-
mış bulunduğunuz, büyük müsaade-
nize güvenerek Kurtu söylemişim..
Kurt bu habere çok sevindi ve hen-
suru karaladı..
(Devam)

İngilterede büyük şehirlerin hava hücumuna karşı müdafaasında kullanılacak olan balonlar kadımlar tarafından hazırlanırken ve (aşağıda) Londra üzerindeki bir tecrübede balonlar havaya yükselirken...

Solda: Son sistem Alman tanklarından biri. Sağda: Fransız tankları Majino hatına sevk edilirken...

Fransadaki İngiliz askerleri kumandanlarının bir müşahadeini dinliyorlar...

Hikâye

Tecessüs

Yazan: Süheylâ Şefik

Bay Muhsin, genç yaşında evlenmişti. Fakat, altmış yaşında olmasına rağmen, yirmi yaşında bir tek oğlu vardı. Biraz hafif meşrepli ve işine muntazam gitmeyen bir mahlûk olmakla beraber, pek te fena tabiatlı değildi.

Bay Muhsin mütecessis bir adamdır. Sanki Allah, onun ruhunda, Havva anamızın, bir hâkimin ve bir kapıcının ruhunu mezcetmiştir. Tecessüs belki günahı kebar, den değildir. Fakat muhakkak ki bir kusurdur.

Muhsinin tecessüsü, oğlunu acıya mecbur ediyordu. Hatta oğluna pek çok muhabbeti vardı. O, diğer bütün zevkleri de tecessüste bulurdu. Başkalarının zevklerinden, tiyatrodan, musikiden, kumardan ve işten aldığı zevki, yabancıların esrarını öğrenmek, te alırdı. Ve bu hususta öyle usuller bulmuştu ki, bunlar, kâpradan dinlemekten veya anahtar deliklerinden bakmaktan daha az namuskâr değildi.

Muhsin, en lâtif postrestant mektupların beklediği posta şubelerini pek iyi bilirdi. Bu şubelerde bırakılan aşk mektuplarının hususiyetine de vâkıftı. Kibar kadınlara ait mektupların hangi şubede, daire veya müesseselerde çalışan kızlara ait muhabbetnamelerin de hangi semt posthanesine bulunacağını öğrenmişti.

Her gün, arzusuna göre, bunlardan birine giderdi.

Muhsin, ya pul almak, yahut bir ahpabına kart yazmak vesilesiyle posthanede vakit geçirir, ve postrestant gişesine gelecek olanları beklerdi. Tecrübesi sayesinde öğrenmişti ki, en lâtif aşk mektupları, güzel gözler tarafından sonuna kadar okunmadan, kaldırmanın kenarına atılmağa mahkûmdur.

Muhsin, mektubu alan sevimli bayanın arkasından yürüyerek her hareketini tetkik eder ve mektubun yere atılmasını, kemaletli sabırla bekleyen bir av-

cı gibi, beklerdi. Bu av hiç bir zaman elinden kurtulamazdı.

Maşuka gözden kaybolunca, Muhsin alelacele aşknameyi veya parçalarını yerden toplar ve sonra gayet tatlı bir sergüzeşt geçiriyormuş gibi hemen evine koşarak mektubu okur, eğer yirtıkta parçalarını tanzime uğraşır...

Zarflardan ve bazı imzalardan ara sıra yazılmış olan bir açık adresten o kadar hakikatler, öyle vak'alar öğrenmişti ki, eğer bir aşk tarihi yazmak istese, vesikalarla dolu bir eser meydana çıkarabilirdi. Ekseriya bazı facialar da öğrendi ve bundan, anlatılmasa güç, garip bir zevk duydu. Bir gün, mayısın güzel bir günü, Muhsin, âdeti olduğu veçhile bir pul almak için (...) potahanesine uğradı.

İki kadın, postrestant gişesi önünde bekliyorlardı. İkisi de genç, ikisi de güzel ve şıktı. Şüphesiz birer aşk vak'asının kahramanları...

Muhsin bir kartpostal aldı ve vakit geçirmek bir ahpabına yazmağa başladı.

İki genç kadın, birer dakika fasıla ile posta şubesinden çıktılar. Biri sola, diğeri sağa saptı. Bay Muhsin çok defa böyle takip edilecek iki mevzu karşısında kalmıştı. Fakat tecrübesi ve melekesi o kadar kuvvetliydi ki işine hangi maşukanın yarayacağını tayinde hiç müşkülât çekmezdi.

Binaenaleyh o da sağa saptı ve sokağın kenarında mektubun yirtık parçalarını görmekte gecikmedi.

Uzun, bitmiyecek kadar uzun süren beş dakika, bay Muhsin, bir vitrindeki eşyayı tetkik eder göründü. Sonra, kâğıtları toplayarak evine döndü.

Aşknamenin parçalarını yan yana getirince, yazının şekli nazarı dikkatini celbetti. Bu yazıyı tanıyordu. İmzaya baktı; aldanmamıştı. İmza "Muzafer", di. Nihayet oğlunun bir aşk mektubu yakalamıştı. Kendi kendine gülüyordu. Mektup, yeşil örtülü masa üstünde tamamlanmış ellerini uğuşturdu. Bir müddet daha, okuyacağı şeyin zevkini çıkarmağa hazırlandı. Nihayet okudu. İlk sayfa, alelacele yazılmış aşk cümleleriyle doluydu.

Muhsin bunları çabuk bitirdi ve ikinci sayfayı okumağa başladı:

"Para, sevgilim, bana her şeyden evvel para lazım. İhtiyar sersemim çok parası var, fakat elinden almanın imkânı yok. Hayvan acaba ne vakit geberecek? ... Altmış senedeneberi yaşıyor; artık yetişmez mi? "

Muhsin, bu cümleleri farkına varmadan, yüksek sesle okumaya başladı. Bitirince kalktı, pencereye doğru yürüdü. Aynanın önünden geçerken yüzünün sapsarı olduğunu gördü. Elleri titriyordu. Muzafer!.. O kadar sevdiği oğlu ha?!

Saadetini, hayalini, keyfini bozan; kalbine zehir akıtan bu mektubu niçin almıştı?

Şimdi, altmışlık adam, yirmi yaş daha ihtiyarlamış gibiydi.. O turlu, hümgür hümgür ağladı..

Süheylâ ŞEFİK

Son Dakika'nın his, aşk, macera romanı: 31

Bu Ev Tekin DEĞİLDİR

Nakleden: Muzafer Esen

Delikanlı elini baştan başa raf üzerinde doluşturuyor. Parmaklarına yapışan kara tozdan başka hiç bir şey yok.

"Ya yüzük nerede? Çıkarken yüzük buradaydı. Güzinin yüzüğü rafa koyduğunu gözümle gördüm.."

Yüzük ortadan kaybolmuştu.

VI

ESKİ ŞARKI

Bu dağlar, ulu dağlar
Eteği sulu dağlar
Ben derdimi söylersem,
Gök susar, bulut ağlar.

Güzin hızlı adımlarla eski yol üzerinde yürüyor. Dudakları arasında eski bir şarkının parçaları var. Gökyüzü bulutlarla kaplı. Bırbir endişe kafasında doluyor.

Küçük AH, günden güne zayıflıyor. Zavallı çocuğu bir pre-vantoryoma göndermek lâzım. Güzin kafasına not ediyor: "Babama söylemeliyim.."

Tezinin son yazdığı sekizinci faslımı beğenmedi. Bu faslın planını yeniden çizmeğe karar ver-di..

Sonra Cemili düşündü. Fakat bu düşünce son günlerde Güzinin pek az meşgul ediyor. Berrak yaz semasını karartan geçici bir bulut gibi gelip geçiyor. Şimdi de Cemili yalnız bir an için hatırladı ve çabuk unuttu. "Şimdi tatil zamanı.. Ciddi şeyleri düşünmek için kısm çok vaktim var.."

Fakat sakın yaşamak hakkında ki kuvvetli iradesine rağmen Güzin şu dakikada kendisinde sağlam bir insanın neşesini bulamıyor. Tadilde güya dinlenecek ve kuvvetlenecekti. Halbuki genç kız şimdi kendisini eskisinden daha fazla yorgun hissediyor.

Güzin saatine baktı:

— Nasıl.. Yine çaya geç kaldım. Şimdi yine annem küplere binecek. Nerelerde kaldığını uzun uzadıya soracak. Vahit bu geç kağımdan türlü manalar çıkaracak

Bir randevuya gittiğini söyleyerek soğuk soğuk şakalar yapacak. Halbuki ben çok hasta olan Güllü ninenin evindeydim.. Fakat bunu bizim evde söylemeğe gelmez..

Annem derhal bu hastalık yatağına girdiğim için beni birçok azarlar, Azarlamakla kalsa ne işe.. Bir defa bütün elbiselerimi dezenfekte ettirmeğe kalkar.. O halde kestirme yoldan gidelim.

Bataklığa kenarından geçen her mevsimde çamurlu bir yol vardır.. Bu yol çiftliğe giden en kestirme yol sayılır. Güzin âdeti koşar gibi bu yola saldırdı. Bir çeyrek saat koştu. Hava serin. Koştuğu halde terlemiyor, bir parça da ıslıyor. "Hafif bir manto alsaydım iyi olurdu.."

Güzin koştuğu daha hızlı sesle şarkı söylüyor. Olgun ve dolgun sesi kenarlarına gri gölgeler çökmüş bomboş kırm içerisinde dalga lanıyordu.

Bu dağlar ulu dağlar,
Eteği sulu dağlar
Ben derdimi söylersem
Gök susar, bulut ağlar.

Güzin yalnız başına güllüyor. Saat henüz daha dört buçuk.. Fakat bulutlar yüzünden hava dakikadan dakikaya kararıyor. Sazlıklar arasında dolaşan leylekler yavaş yavaş görünmeğe başlıyor, yol kenarları gölgeleniyor, ufuk yer yüzüne yaklaşıyor. Hava ağırlaşıyor..

"Yoksa çok mu geç kaldım. Sakın saatim durmuş olmasın.."

Hayır, daha gece olmadı. Fakat Uludağ'dan inen ağır bir sis etrafı dolduruyor. Güzinin her tarafında her şey bombeyaz, fakat kesif bir gölge ile örtülüyor. Görünen eşya birbirine sıkışıyor.

Güzin yoluna devam ediyor ve adımlarının sesini dinliyor. Fakat yavaş yavaş ses de hava tabakasının pamuğu içerisinde sönüyor. Ağustosun yirmi beşinde, bu kadar kesif bir sis nadirdir.

"Sis çok güzel.. Eğer çaya kalacağım korkmasam durur, sise bakardım.."

Ben derdimi söylersem
Gök susar, bulut ağlar.
Gül suyu şişelerde
O yarı eller aldı
Biz kaldık köşelerde.

Ses kısılmağa başlıyor. Sisine sis doldu: "Ne sis yavaş Güzin yürüyüşünü yavaşla-ğa mecbur oldu. Yürüdüğü adeta görmüyor. Rutubet rine kadar işliyor, acele esasen nezledir. Tekrar bir ye yakalanırsa sonundan

Genç kız, kısa kollu hafif içerisinde adet titriyor. Sis sinde etrafı görmeden Sis dakikadan dakikaya gözle delinmez bir hal Güzin iki metre ilerisini mektedir.

Güzinin etrafını saran şarkısını ağızma yapıyor. Çağır duruyor:

"Eğer geri dönmeğe kalırsam mahvoldum, Gitti.. kâni yok yolu bulamam.."

Acaba olduğu yerde beklesse nasıl olur?.. Fakat bekliyecek. Sis belkide baha kadar devam edebilir. halde Güzin burada bekler. zatilcenpten başka ne lir? O halde yürümeli..

Güzin dikkatle etrafı fakat kulakları tereddüt de.. Her taraftan su sesi gibi oluyor. Bu ses bazan zatlardan geliyor.. Bazen gıcıklar adeta yanı başında pıyır.. Sonra yine uzak, derin kunc bir sessizlik. Güzin şarkı söylemeğe da cesaret mıyor, garip bir korku sesi kısılmış gibidir.

Güçlülük yürüyor. Her çok ihtiyatlı atıyor. Her atışında ayağıyla toprağı ne ediyor. Çamura bataklığa saplanmaktan

Güzin bu feci akıbetini miyor, fakat düşünmeden yor, biliyor.. Hangi tarafe se gitsin çamura gömülme-kesi içerisinde. Sis puslu kuran en kuvvetli

(Devam)

Ankara caddesinin en işlek, en muteber yerinde

Kiralık dükkân

VAKIT matbaası idaresine müracaat